

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2976

Vragen van het lid **Bouwmeester** (PvdA) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Isoleercel te vaak en onterecht gebruikt»* (ingezonden 20 juni 2012).

Antwoord van minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 9 juli 2012).

Vraag 1

Kent u het bericht «Isoleercel te vaak en onterecht gebruikt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u ook geschrokken van het feit dat er in Nederland vaker, langer en meer mensen in de geestelijke gezondheidszorg (ggz) in een isoleercel worden opgesloten dan bijvoorbeeld Duitsland en Noorwegen?

Antwoord 2

Ik herken het signaal dat er nog te vaak wordt gesepareerd in vergelijking met omringende landen. We zijn echter heel hard bezig met een cultuuromslag. De afgelopen jaren is een dalende lijn in de toepassing van separaties te zien (5,5% in 2011 ten opzichte van 2010). Maar we zijn er nog niet.

Vraag 3

Deelt u de mening dat gebruik van de isoleercel alleen allerlaatste redmiddel mag zijn?

Antwoord 3

Ja, deze mening deel ik. In het bestuursakkoord GGZ, dat ik maandag 18 juni jongstleden met alle partijen heb gesloten, heb ik de afspraken zoals die in januari 2011 zijn gemaakt met de ondertekening van de intentieverklaring dwang en drang, bekrachtigd. Daarin staat aangegeven dat zorgaanbieders ernaar streven om het gebruik van dwangtoepassingen verder terug te dringen. Dwang mag alleen toegepast worden als ultimum remedium en separaties moeten zo kort, humaan en veilig mogelijk zijn.

¹ ANP, 18 juni 2012.

Vraag 4

Bent u bekend met de schadelijke gevolgen die opsluiting in een isoleercel voor de patiënt kan hebben?

Antwoord 4

Ja daar ben ik mee bekend. Daarom heb ik met partijen ook afgesproken dat dwangtoepassingen verder moeten worden teruggedrongen en dwang alleen als ultimatum remedium mag worden toegepast. Van eenzame opsluiting mag geen sprake meer zijn en er moet worden voorzien in interne- en externe consultatie.

Vraag 5

Welke conclusies trekt u uit het proefschrift van Irina Georgieva van de Erasmus Universiteit die hier onderzoek naar deed? Voor welke verbeterpunten gaat u zich hard maken?

Antwoord 5

Het promotieonderzoek concludeert dat psychiatrische patiënten nog te vaak en te lang in de separeercel verblijven. Dit signaal herken ik uit eerdere onderzoeken door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en stichting IVA. Ik heb uw Kamer deze rapporten ook reeds toegezonden (TK, 25 424, nr. 154 en TK, 25 424, nr. 134). Ook ik ben van mening dat van eenzame opsluiting geen sprake mag zijn en dwang en drang alleen als ultimatum remedium mag worden toegepast. Maar ik kan dit niet alleen. Het terugdringen van drang en dwang is een samenspel van meerdere interventies, bejegening en omgevingsfactoren, waarmee maatwerk voor de cliënt mogelijk wordt. Daarom ben ik met alle partijen hard bezig om de ingezette cultuuromslag verder te brengen en te komen tot normen die zorgverleners handvatten moeten geven om dwang en drang verder terug te dringen.

Vraag 6

Herinnert u zich uw uitspraken² dat teveel of onjuist gebruik van de isoleercel een verantwoordelijkheid van een instelling is, en dat u geen extra actie onderneemt? Zo ja, vind u dat na dit onderzoek nog steeds? Zo nee, hoe gaat u zorgen dat onnodig gebruik van de isoleercel (en andere vormen van drang en dwang) wordt teruggebracht?

Antwoord 6

Tijdens AO arbeidsmarkt in de zorg van 7 juni jongstleden heb ik aangegeven, voor wat betreft de Wet bopz, dat instellingen zelf verantwoordelijk zijn dat zij aan de wet voldoen en dus moeten zorgen voor voldoende personeel om die wettelijke taken uit te voeren. Ten aanzien van het terugdringen van het teveel en onjuist gebruik van de isoleercel, heb ik altijd aangegeven dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Veldpartijen zijn heel hard bezig met een cultuuromslag (de best practices worden via netwerken en projectleiders verspreid). Vanuit de overheid ondersteun ik dit proces. Met alle partijen heb ik een bestuursakkoord GGZ afgesloten. Het wetsvoorstel Wet verplichte GGZ kan in de toekomst bijdragen aan het terugdringen van separaties. Daarnaast neemt de IGZ maatregelen om haar toezicht verder aan te scherpen. De IGZ zal zich richten op het «niet separeren, tenzij», het uitbannen van eenzame opsluiting en de in- en externe consultatie. Tevens handhaaft de IGZ op de ARGUS-registratie die sinds januari 2012 verplicht is gesteld.

² AO arbeidsmarkt in de zorg, 7 juni 2012.